

Kemikalier i vores skønhedsprodukter

Selvom vi ikke tænker over det til hverdag, så er vores produkter, såsom cremer, tandpasta, makeup, legetøj og meget mere fulde af kemikalier. Nogle af disse kemikalier er harmløse (vand - H_2O - er jo også et kemikalie), men andre er ikke helt så uskadelige. Det kan være svært selv at finde rundt i, hvad de forskellige stoffer betyder både for en selv, men også for miljøet omkring en. Nogle gange har producenter brugt energi på at vise produkterne fra deres bedre sider, og så kan de helt have "glemt" at fortælle om de mere problematiske.

Tekst af Emma Emilie Andersen og Marie Rubæk Holm

For at undersøge forskellige produkter og have en faglig diskussion om, hvordan vi selv vurderer de forskellige produkter, vi køber, kan man lave følgende undersøgelse. Du kan lave den selv med de produkter, du har derhjemme, eller du kan lave undersøgelsen med din klasse. Det er en lille opgave, men den kan lægge op til en del dialog med elever, din samlever eller din familie.

- Bed dine elever om at medbringe et eller flere valgfrie skønhedsprodukter hjemmefra (f.eks. cremer, tandpasta, shampoo, showergel eller andet).
- Uden at undersøge produkterne skal eleverne nu – ud fra deres umiddelbare formodning - stille dem i rækkefølge ud fra, hvad de tror er "sundest" for kroppen til, hvad de tror er mest skadeligt eller "usundt" for kroppen. Altså: Hvilke produkter forventer eleverne vil bone mest ud på sundhedsskalaen, fordi de indeholder flest skadelige kemikalier?
- Diskutér så hvorfor de forskellige produkter blev placeret, som de gjorde. Var det de dyreste produkter, som blev placeret som de "sundeste"? Var der nogle farver, som gjorde, at produktet blev placeret som sundere eller mere fuld af kemikalier? Blev økologiske eller naturlige produkter placeret på bestemte steder i rækken?
- Tjek herefter produkterne igennem med Kemiluppen og se, om rækkefølgen ændrer sig. Er der pludselig nogle produkter, som I troede var

Her kan du kigge nærmere på de forskellige kemikalier:

- ECHA (EU's kemikalieagentur)
Her kan man søge på de enkelte kemikalier
- Dansk Kemidatabase
- Kemiluppen (Forbrugerrådet Tænk)

“sundest”, som i virkeligheden ikke var så sunde endda? Er “dyr” altid lig med “sund”?

- Skulle nogle af produkterne ikke findes på Kemiluppen, kan I slå deres ingredienser op på ECHA eller Dansk Kemidatabase.

Øvelsen fungerer bedst, hvis du helt undgår at fortælle eleverne om formålet, inden I går i gang. Det interessante element er nemlig at se, om man fejlvurderer produkterne ud fra f.eks. deres indpakning.

Når øvelsen er færdig, kan I gennemgå teori om kemikalier, sundhedsskadelige effekter eller andet relevant, som kan sætte øvelsen med de medbragte skønhedsprodukter i perspektiv for eleverne. Det giver en større aha-oplevelse, end hvis eleverne havde kendt til formålet inden de udvalgte, hvilke produkter de skulle tage med hjemmefra.

Miljømærker

Forskellige instanser holder øje med, om produkter indeholder sundhedsskadelige kemikalier. Disse instanser kan udstede forskellige mærker, som indikerer sikkerheden af forskellige produkter baseret på deres ingredienser. Heriblandt er mærker som Svanemærket, EU-Blomsten, Den Blå Krans (Asthma-Allergi Danmark), Ecovert og BDIH. Generelt er det altid en god idé at sætte sig ind i, hvad mærkerne står for, samt selv at tjekke de forskellige kemikalier efter.

Kemiluppen

Forbrugerrådet Tænk har lavet app'en Kemiluppen, der hjælper forbrugeren til at undgå uønsket kemi i kosmetik og pleje samt vask og rengøring. Kemiluppen ligger tilgængeligt til download gratis. De har allerede vurderet omkring 15.000 produkter, der findes på det danske marked og arbejder hele tiden på at tilføje flere. Ved at scanne sit produkt i appen kan man hurtigt få svar på sine produkter. Kemien i produktet er vurderet med en A, B eller C-kolbe:

- **A-kolben:**
Produktet er uden en række problematiske stoffer.
- **B-kolben:**
Produktet er fri for en række problematiske stoffer, men indeholder fx parfume, der kan være allergifremkaldende eller stoffer, der kan belaste miljøet.
- **C-kolben:**
Produktet indeholder problematiske ingredienser som fx stoffer, der er mistænkt for at være hormonforstyrrende. Stofferne er lovlige at anvende, og det enkelte produkt udgør ikke en risiko i sig selv, men bidrager til din samlede udsættelse for problematiske stoffer (jf. cocktaileffekten). I de tilfælde, hvor der er tale om produkter med forbudte stoffer, vil det fremgå tydeligt.

App'en vil gøre det mere gennemsigtigt for forbrugeren og er altså ikke en facitliste for, hvilke produkter man må bruge, men mere en hjælpende hånd.

Man kan læse meget mere om, hvordan stofferne og produkterne vurderes på Forbrugerrådet Tænks hjemmeside (www.taenk.dk).